

Slots- og Kulturstyrelsen

Fejøgade 1
4800 Nykøbing Falster
Telefon 33 95 42 00

post@slks.dk
www.slks.dk

8. november 2023
Jour. nr.: 23/06414

Høring om fredning af arealer og bygninger i Aarhus Universitetspark og Vennelystparken

Det Særlige Bygningssyn har på sit møde den 21. september 2023 indstillet følgende arealer og bygninger til fredning:

Det selvstændige landskabsarkitektoniske værk – benævnt ”Den centrale park” – afgrænset af Nordre Ringgade, Nørrebrogade, Wilhelm Meyers Allé, Ole Worms Allé, Karl Verners Vej og Langelandsgade (1933- af landskabsarkitekt C.Th. Sørensen), Nordre Ringgade 4 m.fl., 8000 Aarhus C, 59f Aarhus Markjorder, 1546a, 1546o, 1546m (den tidl. kiosk), 2196 (Naturhistorisk Museum) samt 7000bs og del af 7000ag (vejarealer) Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

Den første Institutbygning, (bygning 1340, 1341, 1342 og den sydlige og ældste del af 1343) (1933 af arkitekterne C.F. Møller, Kay Fisker og Poul Stegmann), Bartholins Allé 9, 8000 Aarhus C, 1546a Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

Naturhistorisk Museum, (bygning 1210, 1211 og 1212) samt teglstensmuren langs adgangsvejen fra syd (1941 af arkitekterne C.F. Møller, Kay Fisker og Poul Stegmann), Wilhelm Meyers Allé 10, 8000 Aarhus C, 2196 Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

Kollegium 4, (bygning 1194) (1946 af arkitekterne C.F. Møller, Kay Fisker og Poul Stegmann), Karl Verners Vej 8, 8000 Aarhus C, 1546a Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

Hovedbygningen med fritstående murstensbuer mod nord og solgård med fritstående murstensbuer mod syd samt bygningen under solgården, (bygning 1410, 1411, 1412, 1413, 1414 og 1415) (1946 af arkitekt C.F. Møller), Nordre Ringgade 4, 8000 Aarhus C, 1546o Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

Kollegium 7 (bygning 1313) og Eforboligen, (bygning 1310) (1950 og 1949 af arkitekt C.F. Møller), Carl Holst Knudsens Vej 2 og 8, 8000 Aarhus C, 1546o Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

Tandlægeskolens østre fløj, (bygning 1613) (1961 af arkitekt C.F. Møller), Vennelyst Boulevard 9, 8000 Aarhus C, 1151 E Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

Bogtårnet, (den nordlige del af bygning 1360) (1963 af arkitekt C.F. Møller), Victor Albecks Vej 1, 8000 Aarhus C, 1546o Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

Administrationsbygningen (bygning 1430), Stakladen (bygning 1423) og Studenterbygningen (bygning 1420 og 1422) og pladsen herimellem samt de to underjordiske forbindelsesgange (bygning 1429 og 1430) (1964 af arkitekt C.F. Møller), Nordre Ringgade 1 m.fl., 8000 Aarhus C, 117gr Aarhus Markjorder, Aarhus Kommune.

Institut for Matematiks hovedfløj, tværføj og auditorium (bygning 1530, 1532 og 1534) samt det østvendte gårdrum omkranset af samme bygninger (1964 af arkitekterne David Birnbaum og Henning Jensen, C.F. Møllers Tegnestue), Ny Munkegade 118, 8000 Aarhus C, 1546n Aarhus Bygrunde, Aarhus Kommune.

For fredningsforslagets fulde omfang se kort sidst i dette brev.

Bygningssynets indstilling

Det Særlige Bygningssyn udtaler: "Bygningssynet finder, at Aarhus Universitet er et hovedværk i dansk arkitektur og af international klasse. Aarhus Universitet blev sammen med Aarhus Raadhus (1941 af Arne Jacobsen og Erik Møller) et af de ikoniske arkitekturværker, der var med til at profilere Aarhus som Danmarks unge og fremsynede by. Herved blev universitetet et af de tidlige arkitektoniske udtryk for den danske velfærdsstat med et universitetsmiljø i en menneskelig skala, der i høj grad tog afsæt i at skabe et godt studiemiljø.

Fredningsomfanget tager udgangspunkt i det område, der indgik i den situationsplan fra 1936, som arkitekterne lagde til grund for den videre udvikling af universitetsområdet. Aarhus Universitet med parkarealer og bebyggelse er siden 1933 blevet gradvist udbygget i takt med universitetets, kollegiernes, Naturhistorisk Museums og de øvrige videregående uddannelsers vækst.

Den del af Universitetsparken, der afgrænses af Nordre Ringgade, Nørrebrogade, Wilhelm Meyers Allé, Ole Worms Allé, Karl Verners Vej og Langelandsgade – i det følgende benævnt "Den centrale park" – er et sublimt selvstændigt

landskabsarkitektonisk værk, der sammen med ni udvalgte bygningskomplekser indstilles til fredning, idet de repræsenterer en afgørende epoke i dansk arkitekturhistorie. Med opførelsen af Aarhus Universitet opstår den funktionelle tradition, hvor egentligt ydmyge bygningskroppe og en afdæmpet materialeholdning løftes op til et samlet arkitektonisk og landskabsarkitektonisk ikonisk værk, der har skabt optimale rum for læring.

Aarhus Universitet er Danmarks første campusuniversitet, muliggjort ikke kun af en statslig beslutning, men i særlig høj grad af lokal opbakning og lokale økonomiske bidrag. Idéen om et campus-universitet er i Aarhus Universitet fortolket og udviklet til en særlig dansk udgave, hvor menneskelig skala og enkel formgivning i traditionelle danske materialer i samspil med parkens landskab løfter sig op til en samlet arkitektonisk oplevelse i absolut særklasse.

Aarhus Universitet er tænkt og planlagt som en sammenhængende helhed, hvor bygninger og bygningsdele er formgivet, så de indgår i en samlet komposition med morænelandskabet, der ved etableringen blev nænsomt bearbejdet, så landskabets naturlige træk blev accentueret.

Styrken i ”Den centrale park” er, at de landskabelige værdier, i form af morænelandskabet og den enkle materialeholdning af græs og egetræer, hele tiden er tænkt først, og at bygningerne supplerer landskabet. Herved opstår et indbyrdes samspil mellem bygninger og landskab. Alle bygninger har en rolle – fra bygningerne omkring morænekløften, som indrammer denne, til de højere bygninger mod øst, og videre til det høje solitære bogtårn, der sammen med den nedtonede, men raffinerede hovedbygning afslutter parken mod nord. Universitetsbebyggelsen er udformet med klar bevidsthed om nødvendigheden af at holde blikket inde i bebyggelsen, hvorved der skabes en helt egen atmosfære. Der er tale om en randbebyggelse, som gør, at området visuelt afgrænses mod den omgivende by, og universitetsbebyggelsen bidrager dermed til at indramme det selvstændige landskabsarkitektoniske værk.

Universitetsområdet består af usædvanligt få materialer: Det græsklædte morænelandskab, bygninger i gule tegl på både tage og facader, belægnings i gule tegl, samt egetræ som dominerende træsort i både park og bygningsdele, skaber en helt særlig helhed og markerer sammen med den klare formgivning en ny retning i dansk arkitekturhistorie, hvor stærk inspiration udefra på fineste vis tilpasses danske forhold.

Universitetsområdet besidder på samme tid en monumentalitet og en smidighed, som kan rumme et rigt varieret bygningsindhold, der har kunnet følge med universitetets store vækst – en vækst, der var vanskelig at forudse i 1930’erne.

Blandt universitetsområdets store bygningsmasse er en række bygninger, der hver især rummer så væsentlige arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, at de bør beskyttes af bygningsfredning. De bidrager i fællesskab til fortællingen om Aarhus Universitet, Naturhistorisk Museum, kollegierne, Det Kgl. Bibliotek og de øvrige videregående

uddannelser. De udvalgte bygninger omfatter de grundlæggende funktioner i det danske campusuniversitets grundidé: undervisning i holdlokaler og auditorier, kontorer til undervisere, bibliotek, fælleslokaler af repræsentativ som uformel art, boliger til undervisere og studerende – kvindelige som mandlige – studentervelfærd, administration samt forskningsformidling i museumsregi. Bygningerne spænder over en byggeperiode fra 1930'erne til 1960'erne, hvor det grundlæggende bygningsmæssige koncept – gule murstensfacader og tegltage – fastholdes med imponerende konsekvens, og inden for denne ramme udvikles de med hensyn til plan og konstruktion tilpasset særlige funktioners behov og afspejler samtidig diskret den arkitektoniske stiludvikling.

Arkitekturen er kendetegnet ved konsekvente valg af materialer og løsninger. Det gælder fra den store skala med facade- og tagmaterialer til de små detaljer ved dørindfatninger, trapper samt et gennemgående skilte-/designprogram med sans serif-skriften Futura. Materialerne er enkle og robuste. De kan tåle et langvarigt dagligt slid fra mange ansatte, studerende og publikum, eftersom materialerne kan vedligeholdes, og fordi de slides på en måde, der fremhæver deres stofflige karakter. Det gælder eksempelvis trappeklinkerne.

Det Særlige Bygningssyn finder, at Aarhus Universitet er et hovedværk af international klasse, og at den fremtidige udvikling i og omkring "Den centrale park" bør ske under hensyntagen til dens skala, proportioner og materialer.

Det Særlige Bygningssyn betragter fredningsforslaget som en første fase og anbefaler, at der tilvejebringes et grundlag for, at fredningen på et senere tidspunkt eventuelt udvides til at omfatte de resterende dele af Universitetsparken og Vennelystparken.

"Den centrale park"

Det Særlige Bygningssyn finder, at det selvstændige landskabsarkitektoniske værk – herefter benævnt "Den centrale park" – afgrænset af Nordre Ringgade, Nørrebrogade, Wilhelm Meyers Allé, Ole Worms Allé, Karl Verners Vej og Langelandsgade (*1933- af landskabsarkitekt C.Th. Sørensen*), Nordre Ringgade 4 m.fl., 8000 Aarhus C, 59f Aarhus Markjorder, 1546a, 1546o, 1546m (den tidl. kiosk), 2196 (Naturhistorisk Museum) samt 7000bs og del af 7000ag (vejarealer) Aarhus Bygrunde, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

I "Den centrale park" er seks bygningskomplekser indstillet til fredning – Den Første Institutbygning, Naturhistorisk Museum, Kollegium 4, Hovedbygningen, Kollegium 7 med Eforbolig samt Bogtårnet. Den Første Institutbygning, Hovedbygningen og Naturhistorisk Museum bidrager i særlig grad til at understøtte oplevelsen af det selvstændige landskabsarkitektoniske værk idet de blandt andet accentuerer morænelandskabets naturlige træk. Det selvstændige landskabsarkitektoniske værk afgrænses ved soklen af bygningerne beliggende i "Den centrale park" samt af grundenes matrikelskel. Bevaringen af de øvrige ikke-fredede bygninger i "Den centrale

park” rummer primært ydre værdier i tag og facader, og de reguleres af Lokalplan 376, Bevarende lokalplan for Universitetsparken og Vennelystparken.

”Den centrale park” udgør et hovedværk i dansk landskabsarkitektur. Her kombineres en række traditionelle nationale elementer – tegl og træ og et bølgende landskab med egetræer, søer og et rislende vandløb – med funktionalismens stramme internationale formsprog. Anlægget er både karakteristisk dansk og samtidig internationalt med tydelig inspiration fra de amerikanske campus-anlæg. C.Th. Sørensens nænsomme bearbejdning af morænelandskabet i samspil med et stramt, prismatisk, funktionelt, bygningsmæssigt formsprog gjorde derfor Aarhus Universitet skoledannende for den funktionelle tradition, der med held kombinerede funktionalismen med den regionale tradition og skabte værker, der rummer en rytme, harmoni og ro, som kendetegner det bedste fra den danske bygningskultur.

De bærende fredningsværdier ved det selvstændige landskabsarkitektoniske værk – ”Den centrale park” – knytter sig til det nænsomt terrænmæssigt bearbejdede morænelandskab, til egetræerne – både solitære og i grupper – de åbne græsklædte arealer omkring kløften, vandløbets forløb og de opdæmmede søer mod syd. Hertil kommer de slyngede, asfalterede veje og stier, amfiteateret, støttemure og øvrige tekniske elementer i gule tegl.

Det Særlige Bygningssyn bemærker, at facadernes begrønning med efeu og vildvin er med til at forstærke sammenhængen mellem landskab og bygninger, hvorfor Bygningssynet anbefaler, at ejere og brugere tager hensyn til bevaringen af denne begrønning.

Det Særlige Bygningssyn finder, at den midterste passage under Nørrebrogade, der forbinder Universitetsparken med Universitetsbyen, kan udføres, så længe udformningen sker i respekt for det eksisterende landskab og de eksisterende bygninger.

Det Særlige Bygningssyn finder det afgørende, at bygningernes oprindelige forhold til terrænet opretholdes, hvor bygningerne ”vokser” op af de grønne græsflader, og at der her ikke etableres nye belægnings. Ligeledes anbefaler Bygningssynet, at uoriginale belægnings på længere sigt tilbageføres til den oprindelige materialeholdning. Bygningssynet anbefaler endvidere, at alle retningslinjer fra C.F. Møllers ”testamente” følges.

Herudover anbefaler Det Særlige Bygningssyn, at der ved eventuelle ændringer i ”Den centrale park” tages udgangspunkt i den oprindelige vision for anlægget som formidlet i C.F. Møllers ”testamente”.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler tillige, at der udarbejdes en plejeplan for ”Den centrale park” i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen.

Den Første Institutbygning

Det Særlige Bygningssyn finder, at Den Første Institutbygning (*bygning 1340, 1341, 1342 og den sydlige og ældste del af 1343*) (*1933 af arkitekterne C.F. Møller, Kay Fisker og Poul Stegmann*), Bartholins Allé 9, 8000 Aarhus C, 1546a Aarhus Bygrunde har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Den Første Institutbygning udfolder fysisk på entydig vis det byggeprogram og den materialeholdning, der konsekvent har præget Aarhus Universitets bebyggelse frem til nutiden. Bygningens formsprog indvarsler den funktionelle tradition i dansk arkitekturhistorie.

De bærende fredningsværdier for Den Første Institutbygning knytter sig i det ydre til de fire grundmurede fløje, hvoraf de tre er sammenbyggede og parallelt forskudte og den fjerde er opført som en tværfløj, alle opført i gult murværk i krydsforbandt med tilbageliggende fuger med heltage med 33 graders hældning som er hængt med gule tegl. Hertil kommer de begrønnede facader, de regelmæssigt placerede, hvide vinduer, samtlige hvide vinduespartier mod trapperummene, indgangspartiet og baldakinen mod øst samt den traditionelle farve- og materialeholdning.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier i Den Første Institutbygning sig til de bevarede dele af den oprindelige, klart aflæselige grundplan på alle etager med hovedtrappe og ældre trapperum samt de gennemgående midterkorridorer. Hertil kommer gulve og trapper beklædt med gule Hasleklinker, de pudsede lofter og vægge, de ældre/oprindelige branddøre mod trapperum og gange, de ældre vinduesplader af bl.a. terrazzo, terrazzogulve, trappernes oprindelige værn med håndliste af træ og slanke metalbalustre, de bevarede ældre døre, døråbningernes afrundede gerichter, den enkle panelering samt den traditionelle materialeholdning.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at fremtidige ændringer følger bygningernes oprindelige materialeholdning, og at man undgår anvendelsen af standardmaterialer. Fortsæt traditionen med at bruge bygningernes egne materialer til at håndtere akustik, udluftning og andre tekniske behov. Endvidere anbefaler Bygningssynet, at man indvendigt bør fremdrage den oprindelige farveholdning for at styrke den samlede arkitektoniske værdi.

Naturhistorisk Museum

Det Særlige Bygningssyn finder, at Naturhistorisk Museum bestående af de tre første museumsbygninger (*bygning 1210, 1211 og 1212*) samt teglstensmuren langs adgangsvejen fra syd (*1941 af arkitekterne C.F. Møller, Kay Fisker og Poul Stegmann*), Wilhelm Meyers Allé 10, 8000 Aarhus C, 2196 Aarhus Bygrunde, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Naturhistorisk Museum er et tidligt eksempel på en museumsbygning opført i tilknytning til universitetet, hvor både studerende og almindelige borgere kunne nærstudere faunaen i nytænkte rammer, der både blev tilpasset samtidens moderne

udstillingsmåder, men samtidig fastholdt byggeprogrammet fra 1933. Den rationelle og velproportionerede museumsbygning står som et vigtigt eksempel på den danske funktionelle tradition.

De bærende fredningsværdier for Naturhistorisk Museum knytter sig i det ydre til bygningskompleksets placering i parken, ankomstvejens teglstensmur med samtlige detaljer og sammenstillingen af de tre grundmurede bygningsvolumener, der alle er opført i gult murværk i krydsforbandt med tilbageliggende fuger med sokler af Hasleklinker og heltage med 45 graders hældning, som er hængt med gule tegl. Hertil kommer foredragsbygningens traditionelle teglstensrygning, stort set ubrudte tagflader og det lille oprindelige ovale tagvindue. Endvidere kommer de begrønnede facader, de firkantede kobbertagrender, de regelmæssigt placerede hvide vinduer, de ældre yderdøre i hårdt træ med alle detaljer, herunder hoveddørens dørhåndtag udformet som dunhammer og drypnæsen i kobber, dørskodderne i hårdt træ, altanerne med hvidmalede jerngelænder, den hvidmalede skiltning og hovedtrappen med gule Hasleklinker og simpelt jerngelænder samt den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Naturhistorisk Museum knytter sig i det indre til den oprindelige og klart definerede planløsning på alle etager, hvor hver bygning er tydeligt disponeret efter dens funktion, heriblandt den sydvendte bolig og den nordvendte, dobbelthøje foredragssal, udstillingsbygningens høje etagehøjde og store udstillingsrum uden fritstående søjler og administrationsbygningens midterkorridor med kontorer eller værksteder til hver side. Hertil kommer det originale bygningsinventar som hovedtrappen og bitrapperne med alle detaljer samt originale døre, gerichter, dörgreb, fodlister, skiltning og vinduesplader og de afrundede hjørner i midterkorridorernes døråbninger. Endelig kommer den traditionelle materialeholdning, herunder gulve og trappeløb med mørkebrune Hasleklinker, terrazzogulve og betongulve, de pudsede vægge og lofter samt udstillingssalenes stolpebjælkekonstruktion i beton.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at fremtidige ændringer i bygningerne udføres med udgangspunkt i Naturhistorisk Museums oprindelige materialeholdning og på en måde, der understøtter bygningernes samlede arkitektur, herunder bør alle standardelementer undgås. Det Særlige Bygningssyn stiller sig positiv over for en eventuel kommende retablering af museumsbygningernes facader. Hertil kommer, at de store ovale tagvinduer gerne må nedlægges eller erstattes af mindre.

Det Særlige Bygningssyn finder endvidere, at det i lokalplanen angivne byggefelt på matr. nr. 2196 Aarhus Bygrunde fortsat kan udnyttes såfremt nybyggeriet følger lokalplanens retningslinjer og den øvrige bebyggelses fremtræden. Nybyggeri kan med fordel placeres, hvor fladebygningen fra 1970'erne er beliggende, eftersom det selvstændige landskabsarkitektoniske værk er mindst sårbart her.

Kollegium 4

Det Særlige Bygningssyn finder, at Kollegium 4 (*bygning 1194*) (1946 af arkitekterne C.F. Møller, Kay Fisker og Poul Stegmann), Karl Verners Vej 8, 8000 Aarhus C, 1546a Aarhus Bygrunde, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Kollegium 4 fredes som et eksempel på de moderne og tidssvarende boliger som studenterne fik stillet til rådighed på campus-området. Studenternes kollegieboliger afspejler mange af de krav, der blev stillet til samtidens mest moderne boliger, herunder lyse og luftige boenheder med egen altan.

De bærende fredningsværdier for Kollegium 4 knytter sig i det ydre til den grundmurede, fireetages og parallelt forskudte og sammenbyggede fløj opført i gult murværk i krydsforbandt med tilbageliggende fuger med heltag med 33 graders hældning og som er hængt med gule tegl, de stort set ubrudte tagflader, de begrønnede facader, de regelmæssigt placerede altan/vindue-”motiver”, altanerne med hvidmalede jerngelænder og gavlenes gennemgående vinduespartier mod trapperummene. Hertil kommer den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Kollegium 4 knytter sig i det indre til de bevarede dele af den oprindelige, klart aflæselige grundplan på alle etager med trapperum mod begge gavle, gennemgående midterkorridorer, der giver adgang til værelser, køkken og bad samt vaskerum og cykelparkering i nederste etage. Hertil kommer gulve og trapper med belægning af gule Hasleklinker, de pudsede lofter og vægge, de ældre branddøre mod trapperummene, de ældre dobbeltdøre til kollegieværelserne, værelsernes regulære rumform, de ældre vinduesplader af bl.a. terrazzo, terrazzogulve, trappernes oprindelige værn af træ med runde balustre og håndliste, de bevarede afrundede gerichter omkring døråbningerne, den enkle panelering samt den traditionelle materialeholdning.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at fremtidige ændringer følger bygningens oprindelige materialeholdning og at man undgår anvendelsen af standardmaterialer. Fortsæt traditionen med at bruge bygningernes egne materialer til at håndtere akustik, udluftning og andre tekniske behov.

Hovedbygningen

Det Særlige Bygningssyn finder, at Hovedbygningen med fritstående murstensbuer mod nord og solgård med fritstående murstensbuer mod syd samt bygningen under solgården (*bygning 1410, 1411, 1412, 1413, 1414 og 1415*) (1946 af arkitekt C.F. Møller), Nordre Ringgade 4, 8000 Aarhus C, 1546o Aarhus Bygrunde, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Det Særlige Bygningssyn finder, at Hovedbygningen på Aarhus Universitet er et hovedværk med meget stor arkitektonisk værdi. Dens styrke består i, at den med sin mesterlige bearbejdning af det form- og materialeanslag, der kendetegner hele

universitetsbebyggelsen, både fremstår som et enestående arkitektonisk værk og samtidig udgør en væsentlig del af det landskabsarkitektoniske værk. Sammensmeltningen af disse to elementer gør Hovedbygningen særligt enestående.

De bærende fredningsværdier for Hovedbygningen knytter sig i det ydre til placeringen af det samlede bygningskompleks, der består af den 155 meter lange hovedfløj og de tre tværfløje med den sekskantede aula, på tværs af morænekløften nordligst i Universitetsparken, hvor den danner ryg mod Nordre Ringvej. Hertil kommer Hovedbygningens forplads og solgård, de fritstående murbuer på begge sider, gelænder, trappe, belægning af Hasleklinker samt støttemur, brystningsmur og underjordisk passage med alle detaljer. Endvidere kommer sammenstillingen af de forskellige grundmurede bygningsvolumener, der alle er opført i gul, blank mur i krydsforbandt med tilbageliggende fuger, sokler af Hasleklinker og heltage med 33 graders hældning hængt med gule tegl. Tillige kommer de mønstermurede gavle, de murede buestik, de ubrudte tagflader, de firkantede zinktagrender, de begrønnede facader af enten vildvin eller efeu, aulaens store vinduesparti, de regelmæssigt placerede hvide todelte vinduer, de tofløjede hoveddøre af lakeret egetræ og glas eller lakeret egetræ med fyldinger, solgårdens kobberbeklædte tofløjede dør, hvidmalet skiltning og lamper samt den integrerede kunst, mindepladen og den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Hovedbygningens indre knytter sig til den oprindelige og klart definerede planløsning på alle etager, hvor hver bygningsfløj er tydeligt disponeret efter sin funktion, heriblandt tværfløjens forhal, trapperum og aula samt de øvrige fløje med nord- eller østvendte korridorer og syd eller vestvendte kontorer og opholdsrum. Hertil kommer hovedlængens vandrehal, der også visuelt forbinder forpladsen med solgården. Endvidere kommer det originale bygningsinventar, herunder hovedtrappe og bitrætter med alle detaljer, originale døre, gerichter, fodlister, gitterværn, væghængte bænke, skiltning, lamper og integrerede kunstværker og mindeplade samt aulaens talerstol, lydskærme, musikbalkon, PH-lamper, sofaer polstret med koskind og stole udført efter originalt oplæg. Endelig kommer den traditionelle materialeholdning, herunder gulve og trappeløb med gule og orange gule Hasleklinker lagt i striber som i vandrehallen tillige ligger i bølgemønster, aulaens sildebensparketgulv, væggene i gul blank mur med tilbagetrukne fuger eller vægge med lydpaneler, lofter beklædt med profilerede lister eller gule tegl, vandrehallens bølgeformede loft samt aulaens hvidmalede betonskeletkonstruktion og mønstermurværk med alle detaljer.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at man undgår anvendelsen af standardmaterialer, og i stedet fortsætter traditionen med at bruge Hovedbygningens egne materialer til at håndtere akustik, udluftning og andre tekniske behov.

Kollegium 7 og Eforboligen

Det Særlige Bygningssyn finder, at Kollegium 7 (*bygning 1313*) og Eforboligen (*bygning 1310*) (*1950 og 1949 af arkitekt C.F. Møller*), Carl Holst Knudsens Vej 2 og 8, 8000

Aarhus C, 1546o Aarhus Bygrunde har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Kollegium 7 fredes som et eksempel på de i samtiden moderne og tidssvarende boliger som studenterne fik stillet til rådighed på campus-området. De rationelle og velproportionerede studenterboliger med egen altan fortsætter med mindre variationer formen og indretningen fra det første kollegium fra 1935. Således viste denne indretning sig stadig tidssvarende omkring 1950. Hertil kommer, at Kollegium 7 er det første kollegium på Aarhus Universitet, der udelukkende var for kvindelige universitetsstuderende, hvilket vidner om indsatsen for at give kvindelige studerende vilkår på lige fod med de mandlige studerende.

De bærende fredningsværdier ved Kollegium 7 knytter sig i det ydre til den grundmurede, fireetages og parallelt forskudte og sammenbyggede fløj opført i gult murværk i krydsforbandt med tilbageliggende fuger med heltag med 33 graders hældning og som er hængt med gule tegl. Hertil kommer de stort set ubrudte tagflader, de begrønnede facader, de regelmæssigt placerede altan/vindue-”motiver”, altanerne med hvidmalede jerngelændre, gavlenes gennemgående vinduespartier mod trapperummene, alle ældre og oprindelige bygningsdele, herunder de oprindelige indgangsdøre med tilhørende indfatninger og beslagværk samt den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Kollegium 7 knytter sig i det indre til de bevarede dele af den oprindelige, klart aflæselige grundplan på alle etager med trapperum mod begge gavle, gennemgående midterkorridorer, der giver adgang til værelser med lille forrum, køkken og bad, samt vaskerum og cykelparkering i nederste etage. Hertil kommer gulve og trapper med belægning af gule Hasleklinker, de pudsede lofter og vægge, de ældre branddøre mod trapperummene, de ældre dobbeltdøre til kollegieværelserne, værelsernes indbyggede skabe og håndvaske, værelsernes regulære rumform, de ældre vinduesplader af bl.a. terrazzo, terrazzogulve, de oprindelige gerichter omkring døråbningerne, den enkle panelering, trappernes oprindelige værn med håndliste af træ og slanke metalbalustre samt den traditionelle materialeholdning.

Eforboligen fredes som et velbevaret eksempel på en lærerbolig på Aarhus Universitet, hvor man fra den første tid tilstræbte, at Aarhus Universitet skulle være et ”kollegieuniversitet” - her skulle lærere og studerende bo, forske, undervise og studere det samme sted. Eforboligen vidner desuden om Eforens rolle som en form for opsynsperson, der stod for, at ro og orden blev opretholdt på kollegierne.

De bærende fredningsværdier ved Eforboligen knytter sig i det ydre til det grundmurede, enetages og parallelt forskudte og sammenbyggede beboelseshus opført i gult murværk i krydsforbandt med tilbageliggende fuger med heltag med 33 graders hældning, hængt med gule tegl. Hertil kommer de stort set ubrudte tagflader, de begrønnede facader, den skærmende mur mod Nørrebrogade og de regelmæssigt placerede dør- og vinduesåbninger samt den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Eforboligen knytter sig i det indre til de bevarede dele af den oprindelige, klart aflæselige grundplan på begge etager med en central gang, der giver adgang til funktionsrum mod vest og opholdsrum mod syd og øst, tagetagens mindre værelser og kælderetagens funktionsrum. Hertil kommer samtlige ældre bygningsdele, herunder terrazzogulve, parketgulve, pudsede og malede vægge og lofter, trapperne, de oprindelige døre, de afrundede gerichter omkring døråbningerne, den enkle panelering, de indbyggede skabe, køkkeninventaret, de ældre vinduesplader af marmor og terrazzo, trappernes oprindelige udformning med værn af træ og svungen håndliste samt den traditionelle materialeholdning.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at man undgår anvendelsen af standardmaterialer, og i stedet fortsætter traditionen med at bruge bygningernes egne materialer til at håndtere akustik, udluftning og andre tekniske behov.

Tandlægeskolen

Det Særlige Bygningssyn finder, at den østre fløj af Tandlægeskolen (*bygning 1613*) (*1961 af arkitekt C.F. Møller*), Vennelyst Boulevard 9, 8000 Aarhus C, 1151e Aarhus Bygrunde, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Tandlægeskolens bygning 1613, fredes som et eksempel på en af de fire undervisningsinstitutioner, der blev opført i Vennelystparken i perioden 1960-1967. Hertil kommer, at byggeprogrammet for Aarhus Universitet, der blev indledt med Den Første Institutbygning i 1933, også i 1961 kunne gøre sig gældende som et smidigt program, der kunne tilpasses bygninger med et stort krav til højteknologiske løsninger.

De bærende fredningsværdier ved Tandlægeskolens bygning 1613 knytter sig i det ydre til den grundmurede, treetages bygning med rektangulær grundplan, opført i gult murværk i krydsforbandt med tilbageliggende fuger og afsluttet af et heltag med 33 graders hældning, hængt med gule tegl. Hertil kommer de begrønnede facader, facadernes regelmæssige vinduessætning, gavlenes altaner ud for hver etage med beton-dæk og hvidmalede jerngelænder, dørpartiernes placering ud for altanerne og den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Tandlægeskolens bygning 1613 knytter sig i det indre til den oprindelige, klart aflæselige hovedstruktur med en korridor flankeret af mindre lokaler mod vest og større rumligheder mod øst og som forbinder trapperne ved hver gavl. Hertil kommer samtlige trapper og værn med alle detaljer, gulve og belægnings af Hasleklinker, det originale bygningsinventar, herunder ældre teakfinérdøre samt den traditionelle materialeholdning.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at man undgår anvendelsen af standardmaterialer, og i stedet fortsætter traditionen med at bruge bygningernes egne materialer til at håndtere akustik, udluftning og andre tekniske behov.

Bogtårnet

Det Særlige Bygningssyn finder, at Bogtårnet (*den nordlige del af bygning 1360*) (1963 af arkitekt C.F. Møller), Victor Albecks Vej 1, 8000 Aarhus C, 1546o Aarhus Bygrunde, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Bogtårnet er en markant og afsluttende del af Universitetsparken mod nord. Denne enestående 45 meter høje bygning er både væsentlig i form at sit unikke ydre samt som en del af det landskabsarkitektoniske anlæg, hvor den udgør et iøjnefaldende vartegn for Aarhus Universitet. Den rationelt indrettede bygning blev tilpasset det begrænsede grundareal og viderebærer den funktionelle tradition.

De bærende fredningsværdier for Bogtårnet knytter sig i det ydre til den grundmurede, 18 etages bygning med rektangulær grundplan, opført i gult murværk i krydsforbandt med tilbageliggende fuger og sokkel af Hasleklinker, afsluttet af et heltag med 33 graders hældning, hængt med gule tegl. Hertil kommer de lukkede facader, altanerne over 9. til 17. etage med betondæk og hvidmalede jerngelændre, dør- og vinduesåbningernes placering ud for altanerne, efeuplanterne langs øst-, nord- og vestsiden, skiltningen Det Kgl. Bibliotek med hvidmalede metalbogstaver og den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Bogtårnet knytter sig i det indre til den oprindelige, klart aflæselige planløsning på alle etager med elevatorer og trapperum langs sydsiden samt den lave etagehøjde. Hertil kommer trapperne med alle detaljer, de oprindelige finérdøre, gerichter, bunkerens svære jerndøre, gulvrister, bog-elevatorer og almindelige elevatorer og rørpostsystemet. Endvidere kommer den traditionelle materialeholdning, herunder de linoleumsbelagte betongulve, in-situ støbte søjler, vægge, bjælker og lofter samt 18. etages bræddegulv og fritstående stolpe-drager-konstruktion.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at man undgår anvendelsen af standardmaterialer, og i stedet fortsætter traditionen med at bruge bygningernes egne materialer til at håndtere akustik, udluftning og andre tekniske behov. Herunder anbefaler Det Særlige Bygningssyn, at yderdøre med termoglas skiftes til en for bygningen traditionel dørtype.

Administrationsbygningen, Stakladen og Studenterbygningen

Det Særlige Bygningssyn finder, at Administrationsbygningen (*bygning 1430*), Stakladen (*bygning 1423*) og Studenterbygningen (*bygning 1420 og 1422*) og pladsen herimellem samt de to underjordiske forbindelsesgange (*bygning 1429 og 1430*) (1964 af arkitekt C.F. Møller), Nordre Ringgade 1 m.fl., 8000 Aarhus C, 117gr Aarhus Markjorder, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Administrationsbygningen, Stakladen og Studenterbygningen er de første bygninger opført til deres specifikke funktion på universitetets campusområde. De fremvoksende tendenser omkring et moderne og givende studieliv kommer til udtryk i bygningernes

indretning og omgivelser, og med de studerendes behov for bospisning, bogindkøb, møde- og opholdslokaler dækket er der skabt unikke rammer for et godt studieliv. I store træk er byggeprogrammet fra 1933 fastholdt, men er samtidig tilpasset bygningernes store rumligheder i form af materialemæssige referencer fra Hovedbygningen samt helt jordnære og folkelige referencer i form af Stakladens tømmerkonstruktion. Bygningernes interiør har samhørighed med den danske funktionelle tradition, men knytter samtidig elegant an til samtidens formsprog og udtryk.

De bærende fredningsværdier for Administrationsbygningen, Stakladen og Studenterbygningen knytter sig i det ydre til det hestesko-formede bygningskompleks placering på den trekantede grund nord for Nordre Ringvej og Hovedbygningen samt det store, plateauopdelte, teglstensbelagte gårdrum med to fritstående egetræer, støttemure, ramper og trin med samtlige detaljer, alle dele udført af gule tegl eller Hasleklinker. Hertil kommer sammenstillingen af de forskellige grundmurede bygningsvolumener, der alle er opført i gul, blank mur i krydsforbandt med tilbageliggende fuger, sokler af Hasleklinker og heltage med 33 graders hældning, som er hængt med gule tegl. Endvidere kommer de ubrudte tagflader, de firkantede zinktagrender, de begrønnede facader af enten vildvin eller efeu, de to store vinduespartier i henholdsvis øst- og sydgavlen, de øvrige regelmæssigt placerede hvide vinduer og tofløjede hoveddøre, den hvidmalede skiltning samt den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Administrationsbygningen, Stakladen og Studenterbygningen knytter sig i det indre til den oprindelige og klart definerede planløsning på alle etager, hvor hver bygning er tydeligt disponeret efter dens funktion, heriblandt Stakladens store, dobbelthøje sal, Studenterbygningens større møde- og opholdsrum og Administrationsbygningens midterkorridorer med kontorer til hver side. Hertil kommer de to underjordiske forbindelsesgange med deres homogene materialeholdning primært i gule tegl. Endvidere kommer det originale bygningsinventar som hovedtrapper og bitrapper med alle detaljer, originale døre, gerichtter, fodlister, væghængte bænke, skiltning og integrerede kunstværker samt Stakladens markante tømmerkonstruktion og serveringsdisk. Endelig kommer den traditionelle materialeholdning, herunder gulve og trappeløb med gule Hasleklinker, terrazzogulve, vægge i gul blank mur og lofter med egetræslister.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at man undgår anvendelsen af standardmaterialer, og i stedet fortsætter traditionen med at bruge bygningernes egne materialer til at håndtere akustik, udluftning og andre tekniske behov. Herunder anbefaler Det Særlige Bygningssyn, at de vandrette solafskærmninger ved gavlenes glaspartier fjernes.

Institut for Matematik

Det Særlige Bygningssyn finder, at Institut for Matematiks hovedfløj, tværføj og auditorium (*bygning 1530, 1532 og 1534*) samt det østvendte gårdrum omkranset af samme bygninger (*1964 af arkitekterne David Birnbaum og Henning Jensen, C.F.*

Møllers Tegnestue), Ny Munkegade 118, 8000 Aarhus C, 1546n Aarhus Bygrunde, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Institut for Matematik (*bygning 1530, 1532 og 1534*) fredes som et eksempel på en institutbygning, hvor byggeprogrammet fra 1933 blev fastholdt, men samtidig tilpasset samtidens krav om stor rumlighed på en lille grund, og endvidere fordi samtidens fremvoksende tendenser, hvor man imødekom studenternes behov for områder til socialt samvær i fritiden, kan aflæses i bygningernes indretning og omgivelser. Indretningen af Institut for Matematik adskiller sig fra universitetets øvrige bygninger og viser hermed en væsentlig del af den kulturhistoriske fortælling om Aarhus Universitet.

De bærende fredningsværdier for Institut for Matematik (*bygning 1530, 1532 og 1534*) knytter sig i det ydre til de grundmurede, bygninger opført i gult murværk i krydsforbandt med tilbageliggende fuger og afsluttet af et heltag med 33 graders hældning, hængt med gule tegl samt til de let forskudte sammenbygninger af fløjene. Hertil kommer de begrønnede facader, bygningernes regelmæssige vinduessætning på langsiderne, gavlenes altaner med betondæk og hvidmalede jerngelændre, dørpartiernes placering ud for altanerne samt den traditionelle farve- og materialeholdning.

De bærende fredningsværdier for det østvendte gårdrum knytter sig til de to befæstede plateauer belagt med Hasleklinker, trapperne, støttemurene mod parken og omkring højbedene, bedenes lave kanter - alle dele udført af gule tegl og Hasleklinker. Hertil kommer beplantningen med tilklippet busk i boksform, tilklippede buske i organiske former og lave træer samt bundbeplantning og rhododendron. Endvidere kommer den traditionelle materialeholdning.

De bærende fredningsværdier ved Institut for Matematik knytter sig i det indre til den oprindelige, klart aflæselige planløsning i alle tre bygninger med gangarealer, åbne læseområder og undervisningslokaler mod vest og nord samt auditoriet med dets indretning. Hertil kommer planløsningerne på de øvrige etager med midterkorridorer og ruminddelinger, der afspejler fløjenes primære anvendelse som henholdsvis kontorer og undervisningslokaler. Endvidere kommer alle ældre og oprindelige detaljer, herunder trapper og værn med samtlige detaljer, gulve og belægninger af Hasleklinker, væggene af gult, blankt murværk og det originale bygningsinventar, herunder ældre døre med teaklister samt maleriet "Ukendt Titel" af Egill Jacobsen. Endelig kommer den traditionelle materialeholdning".

Høring

Bemærkninger om fredning kan sendes til Slots- og Kulturstyrelsen. Bemærkningerne skal være modtaget **senest den 21. februar 2024**.

Herefter vil Slots- og Kulturstyrelsen senest 3 måneder efter denne dato beslutte, om bygningen skal fredes.

Konsekvenser

Indtil fredningssagen er afgjort, må I ikke foretage bygningsarbejder og lignende, som rækker ud over almindelig vedligeholdelse, medmindre der er givet tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Undtaget herfra er visse typer af bygningsarbejder, som kan iværksættes på grundlag af skriftlig underretning, jf. § 10, stk. 5, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer. Reglerne herfor fremgår af bekendtgørelse nr. 1588 af 28. juni 2021 om hvilke bygningsarbejder i fredede bygninger der ikke kræver forudgående tilladelse.

Dette følger af § 6, stk. 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Offentlig bekendtgørelse

Offentlig bekendtgørelse af forslaget sker på styrelsens hjemmesiden www.slks.dk med oplysning om fristen for indsendelse af bemærkninger.

Omfang af fredningsforslag:

